

Dinsdagconferentie 30 mei 2017 Laudato Si' en Spiritualiteit

Deze 54ste conferentie heeft als thematitel Laudato Si' en Spiritualiteit en we starten met een gebed van paus Franciscus uit Laudato Si' 'Gebed voor onze aarde'.

Tjeu van Knippenberg begeleidt ons vanmiddag en hij zegt dat dit gebed samenvat waar we het over willen hebben: Laudato Si' en spiritualiteit. In het gebed wordt de spiritualiteit open gelegd. Tjeu zegt dat hij graag de definitie van de spiritualiteitskenner Kees Waaijman gebruikt als hij het over spiritualiteit heeft: het God-menselijk betrekkinggebeuren. Je ziet de begrippen god en mens die betrekking op elkaar hebben. Het is niet statisch, het is een gebeuren dat zich ontwikkelt en niet bij ieder hetzelfde is. Er zijn groepen die op eigen wijze uitdrukking geven aan dat gebeuren. Het gaat om de betrekking tussen God en de mens, vanmiddag in relatie tot het ecologisch systeem. Laudato Si' gaat over de zorg voor de aarde als ons huis waarvoor wij zorg dragen. Hoe werkt de encycliek daarmee? In een bepaald gedeelte gaat het over de ecologische scheppingsspiritualiteit. Je ziet daar verschillende communicatielijnen: het gesprek erover voltrekt zich via het contact met jezelf, met God, met anderen en met de natuur. Vanuit deze communicatielijnen lezen en bespreken wij vier teksten uit Laudato Si'. Ze kunnen bijdragen aan een vernieuwing van het bewustzijn over hoe wij in het huis van de aarde wonen. **Nr. 225 – betrekking tot zichzelf** – elementen die opvallen, er staat wat nodig is: luisteren, evenwicht, verwondering, nadenken, serene harmonie. Na een eigen reflectie bespreken we: nu ik gepensioneerd ben, heb ik meer tijd en ruimte en de gelukkige soberheid die nodig is om je naar het leven rondom je te richten. Het is een keuze. De versnelling die gaande is, nodigt je er niet direct toe uit. Je moet niet wachten tot de harmonie er is, je moet aan de gang, ik noem afvalscheiding en blijven praten over je houding, daar een betekenis aan geven. Ik heb de laatste weken niet zoveel kunnen doen en ik merk dat ik daar eigenlijk van genoten heb, niet constant dingen hoeven doen. Ben van plan om dat te verbreden. Het is een je overgeven aan een nieuwe situatie, je zou ook heel ongeduldig hebben kunnen worden. Ik zie nu de wind waaien door de boom en zie de duif die misschien terugkomt naar het nest waar hij vorig jaar geboren is. Die vreugde in de natuur doet me goed. Ik ben nu 63 en ik realiseer me dat ik misschien wel niet meer aan het werk kom en ik ben nu vol bewondering naar bijen aan het kijken en hoe zij leven. Het is een complexe ecologie en die houding van verwondering had ik vroeger in mijn werk niet. Is het stilvallen nodig om anders te gaan kijken? Na de vakantie neem ik me altijd voor, nu ga ik het anders doen. Maar het vraagt om doorzettingsvermogen en niet terugvallen in je oude tred. De zondagsrust was vroeger zo'n moment om even te kijken waar je ook weer mee bezig was. Abraham Heschel zegt het zo: de zondag is van belang om je in de fundamentele betrekkingen van het leven te zetten. Die vrijwillige kant er aan daar gaat het om. Ruimte willen schepen is belangrijk. Je bent deel van alles om je heen. Tjeu: voor ecologische bekering is een omkering nodig. In het evangelie volgens Lucas: als je eenmaal bekeerd zult zijn dan kun jij op jouw beurt je broeders versterken. 'Omkering', in een Engelse vertaling: When you have come to yourself.

Nr. 221 – betrekking met God – het betrekkinggebeuren van God en de mens. Wat is de boodschap die aan ons overgebracht wordt? Het is bijvoorbeeld een roos die tegen je zegt 'ik ben er'. Ik had zo'n ervaring in Canada, waar ik geboren ben, in de Rockies zag ik een berg bij Lake Louise en daar zag ik echt God in en ik had dat gemist. De boodschap gaat ook over de speelsheid van God, hij heeft er plezier in om een grote variëteit te scheppen, onvoorstelbaar groot. De natuur is sterk en vindingrijk, heeft een eigen orde en dynamiek. Wat is daar de boodschap van? De leeuw graast nog niet met het lam. Het gaat er om dat ik me niet als een God gedraag. Economische noodzaak maakt nu bijvoorbeeld dat er groot geboerd moet worden alles technologisch ondersteund. Maar er is ook een boer die een dichtbundel schrijft, hele mooie gedichten, het kan een ommekeer bewerkstelligen als die dichtbundel aanzet tot een nieuw bewustzijn. Er zijn veel mensen die het op kleine schaal proberen, we eten met zijn allen minder vlees. We zijn zoekend.

Nr. 231 – betrekking tot de ander – 'de beschaving van de liefde' staat er, het springt eruit, de naastenliefde. Soms moet je iets niet meer doen, er moet iets bevestigends in zitten. We moeten met het kleine beginnen en dat wordt dan vaak groter: het is als een vliegwiel je krijgt het moeilijk in beweging maar op een gegeven moment gaat het vanzelf draaien. Er komen nieuwe oplossingen: zie jongeren die out of the box kunnen denken; denk aan de circulaire economie. **Nr. 207 – betrekking tot de natuur** – Het is een mooie tekst over een nieuw begin maken er is echt iets aan het omvormen en daarin moet je zien thuis te komen. Er is iets belangrijks aan de hand. Je kunt dat niet eventjes oplossen. Er is een universeel bewustzijn nodig, voor ons en voor nieuwe generaties.

We sluiten af met het gebed van paus Franciscus uit Laudato Si' 'Gebed voor onze aarde'.